

20 de febrer: Dia Internacional de la Justícia Social

La celebració de les jornades internacionals ens dona l'oportunitat de conscienciar sobre qüestions relacionades amb temes d'interès, com ara els drets humans, el desenvolupament sostenible o la salut.

Al mateix temps, pretenen cridar l'atenció dels mitjans de comunicació per assenyalar al públic que hi ha un problema no resolt. L'objectiu és doble: d'una banda, perquè els governs passin a l'acció, i d'altra banda que els ciutadans coneguin millor el problema i demanin als seus representants que actuïn.

El concepte de justícia social emergeix durant la segona revolució industrial, al segle XIX. Els principis de la justícia social apareixen davant de l'explotació del que s'anomena la classe obrera per part de la burgesia, els problemes dels quals es coneixen com a qüestió social.

Després de la primera Guerra Mundial, el 1919, es va crear l'Organització Internacional del Treball (OIT), que incorpora la noció de justícia social en la seva constitució, com a fonament indispensable de la pau universal.

És per això que la justícia social va de la mà de la desigualtat social, que agredeix les condicions dels més necessitats. La justícia social es refereix generalment a la iniquitat política i a la desigualtat social i econòmica.

En el vessant econòmic, la manca d'oportunitats de treball dona lloc a grups socials pobres i rics, i l'augment d'impostos accentua la desigualtat, ja que de vegades els que tenen menys ingressos paguen més impostos que els rics, cosa que els condemna permanentment a la pobresa o la misèria. La corrupció i l'evasió fiscal també contribueixen a l'augment d'aquest fenomen.

En general, la justícia social implica la creació i compliment de lleis que permetin treballar en defensa dels drets socials. Encara que el sentit de la justícia social avui varia, es poden identificar com a mínim tres elements comuns en les teories contemporànies en aquest sentit:

- El deure de l'Estat de distribuir uns mitjans vitals mínims (com els drets econòmics, socials i culturals, per exemple)
- La protecció de la dignitat humana
- L'acció afirmativa per promoure la igualtat d'oportunitats.

Els agents del canvi social són aquelles persones activistes capaces de donar una veu clara que agrupa els pensaments de molts. En aquest sentit, qualsevol persona pot ser agent de canvi social.

Els i les joves i adolescents poden ser grans agents de canvi: estan familiaritzats amb les noves tecnologies, tenen el poder de motivar-se mútuament, i són capaces de mobilitzar grans grups com els moviments estudiantils a tot el món.

L'any 2007, l'Assemblea General de les Nacions Unides va argumentar que "la justícia social és un principi fonamental per a la convivència pacífica i pròspera" i que és "el nucli de la nostra missió global per promoure el desenvolupament i la dignitat humana.

Recordem les paraules que va dir l'Eleanor Roosevelt (1948), que a dia d'avui són de plena actualitat : "En llocs petits, a prop de casa; en llocs tan propers i tan petits que no apareixen en cap mapa. (...) Si aquests drets no signifiquen res en aquests llocs, no signifiquen res en cap altre lloc. Sense l'acció ciutadana coordinada per defensar-los en el nostre entorn, la nostra voluntat de progrés a la resta del món serà en va."

Isabel Marqués Amat

Síndica Municipal de Greuges de Terrassa